

OPONENTNÍ POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Název práce: Cesta mezi – ženská věznice Tábor

Jméno autora: Bc. Ekaterina Negovorina

FA ČVUT, Ústav 15 127,

Ateliér Tesař – Barla,

Vedoucí práce doc. Ing. arch. Jan Jakub Tesař, Ph.D. /

odborný asistent Ing. arch. Matěj Barla

Letní semestr / akademický rok 2024-25

Shrnutí zadání

Předmětem diplomního projektu je návrh nové ženské věznice s nízkou ostrahou na pozemcích vyčleněných k tomuto účelu v katastru Svratov u města Tábor. Stavební program obsahuje ubytovací sekce pro 220 vězeňkyň včetně oddělení pro matky s dětmi, prostory pro zdravotní a psychologickou péči, pracovní a vzdělávací prostory, rekreační a společenské prostory, prostory pro personál, administrativu a technické zázemí. Kromě vytvoření uceleného funkčního, dispozičního a architektonického návrhu se projekt zaměřuje na humánní přístup, udržitelnost a terapeutickou pomoc klientkám.

Slovní zhodnocení

Koncept složitě osobní cesty od uvěznění k propuštění je symbolicky vtisknut do urbanismu areálu. Budovy jsou na pozemku ve tvaru podlouhlého obdélníka uspořádány po obvodu centrálního parku, jímž se klikatí pěší cesty spojující různé cíle uvnitř areálu. Urbanistická kompozice komplexu je navržena jako aluze na tradiční město se stavebními bloky, hierarchií venkovních prostranství, živým parterem staveb a iluzí svobodného pohybu.

Promyšlený provoz v rámci uzavřeného areálu i dispoziční řešení jednotlivých bloků je pečlivě navrženo s ohledem na rozdílný režim pohybu uživatelů. Otázky vyvolávají jen velkoryse dimenzované prostory ateliérů a učeben v parteru ubytovacích bloků, jejichž kapacita představuje téměř dvojnásobek všech ubytovaných vězeňkyň.

Architektura jednotlivých staveb je puristická a jednotná pro všechny budovy komplexu, bez rozlišení jejich převažujícího účelu. Je otázka, zda by k záměru vytvořit bezpečné (ve smyslu důvěrné) prostředí nepřispěla větší rozmanitost tvarů a forem. I když je návrh formován podle současných standardů a představuje antitezi ke všeobecně známým vězeňským pevnostem, sympatické jsou detaily citující klasické prvky fortifikační architektury, jako jsou zešíkmené ostění zapuštěných vstupů nebo střídání hrubé a jemné struktury fasády.

Formální zpracování projektu, grafika, úplnost

Projekt je rozsahem kompletní a jeho prezentace velmi profesionální a graficky kompaktní, sjednocená autorčiným výtvarným rukopisem do nejmenšího detailu. Zvolený jednotný výtvarný rukopis má ale i ten efekt, že monochromatické ruční vizualizace působí spíše jen jako doprovodné schematické ilustrace, podtrhující přísnost a nehostinnost vězeňského prostředí a neprokazují návrhu tu nejlepší službu.

Otázky k obhajobě

Návrh je po typologické stránce vyčerpávajícím zhmotněním vytčených cílů – věznice jako místo podpory, změny a nového začátku, kde je s vězni zacházeno s respektem, kde se naučí novým dovednostem a pravidlům společenského soužití. Jakou má v této “misi” roli architektura? Budovy mají příjemné proporce, střídání fasády a živý parter. Může to být vězení, může to být kancelářská budova nebo také bytový dům. Byla tato výrazová mnohoznačnost úmyslem – a jaká je za tím úvaha?

Závěrečné shrnutí a návrh známky

Zadání bylo dle mého názoru splněno po obsahové i formální stránce. Jeho obtížnost nespočívá jen v množství souvisejících předpisů a regulací a složitém sociálním přesahu. Další je v tom, že projekt neexistuje v kontextu, je to autonomní a soběstačná jednotka za vlastními hradbami. Velkou péčí musela autorka věnovat analýzám a rešerším. Nakonec prokázala schopnost využít nabytých znalostí, a cíle vytčené v zadání projektu přetavila ve srozumitelný a kvalitní návrh, kterému by prospělo snad jen trochu více empatie.

Navrhovaná známka: A

Ing. arch. Jan Burček, 2.6.2025